

ივერიის

რედაქცია:

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ტელეგრაფი

გაზეთის მმართველად

და განსაზღვრულად დასახელებულად უნდა მუშაობდეს რედაქციის და წერა-კითხვ. განყოფილებაში, საზოგადოების განყოფილებაში.

ფასი განსაზღვრულია:

ჩვეულებრივი კაბონი პირველ გვერდზე 16 კაპ., მეორეზე—8 კაპ.

გაზეთის ღირსება:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	4
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

„ივერიის“ ტელეგრაფი № 227

„ივერიის“ ტელეგრაფი № 227

ქართული თეატრი

ქართული სცენის მოვლენათა ამსახვების

ანტიკრიზისი

21 სექტემბერიდან დღის 10—2 საათამდე თეატრის კასისში ისყილება **პროგრესის ბიულეტენი** და ცალკეულის ფასით:

ლოკო ლიტერისა	ჭევითი 12 მ.	50 კ.	მაგიერ 10	მანეთად
"	"	"	"	"
"	ბენუარისა	7—40	"	8
"	ბელეტაჟში პირდაპირ	6—40	"	5
"	"	5—40	"	4
სავარძელი 1 რიგისა	3—10	"	2	20 კ.
" 2 და 3	2—10	"	1	70

აბონიშენტი ისყილება 10 და 20 წარმოდგენისათვის
პირველი წარმოდგენა დანიშნულია 28 სექტემბერს (4—6—2)

მთავრობის ბანკარკუზმანი

დანიშნულ იქნა: ქუთაისის ოლქის სასამართლოს საჯარო საქმეთა განიშნობის თანამდებობის აღმასრულებელი ავადიერა გრაგოვსა და ახალი-ფაჩი. ქუთაისის ნოტარუსად: აკან ხალაძე—ცაგარის ფოსტა-ტელეგრაფის განყოფილების მოსკლედ. დათბონილი იქმნენ: ცაგარის ფოსტა-ტელეგრაფის განყოფილების მოსკლედ და ბორჯომის მხლელ ოსტედი. თბილისისკენ მიხედვით.

გადაყვანილი იქნა: ტფილისის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის ფოსტალთან მსახურ აბრამიშვილი—ზაქათაის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორაში.

ახალი ამბავი

• ხუთშაბათს, 25 სექტემბერს ქალაქის გამგეობა განიხილავს საგანს იმის შესახებ, რომ სარკის ნიხია ერთნაირი არ იყოს, არამედ სხვა და სხვა ნაჭერს, ღირების კვალობაზედ, სხვა და სხვა ფასი ჰქონდეს, როგორც ეს პეტერბურგში.

• ზაქათაის ოლქის ნორმა-ლურ სასწავლებლის შენობის ასაგებად 1000 მან. გადაუღვიოთ.

• თ. ნ. დისამიძის მკვლელობის საქმის ვარჩევა გადადებული სასამართლოს სისხლის განაყოფილების გორის შემდეგის სესიისათვის, სახელდობრ მომავალ წლის დანაშაულისში.

• რადგანაც ზოგიერთი მხარის უფროსები საგუბერნიო მართებლობის წინაშე უშუალოდ მომადონ ხომელ წარმოდგენის, კონტრეტებისა და სალამების გამართვის ნებართვის, ბ. ნ. გუბერნატორმა განმარტა თურემ, რომ წარმოდგენების გამართვის ნება უნდა დაართოს ხომელ ადვინობრებზედ პალიკამ, რომლის წარმომადგენელიც მხარის უფროსია, თუ წარმოდგენა, ან კრება რაიმე

არაფრით დაარღვევს საზოგადო წესსა და რიგსა.

• იმ თხოვნის პასუხად, რომელიც ამ წინაშედ ტფილისის მხარის რამდენიმე სოფელმა წარუდგინა კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებას, რომ მათთვის სათესელ ხორბალი სადმე ეშუენათ, ახლა საზოგადოებას მიუღია წინადადება, რომ აღნიშნულ სოფლებისათვის 500 ფუთი ხორბალი შეიძინონ განჯის გუბერნიისა თვე. გორაკოვისადან. ფუთის ხორბალს 1 მ. 50 კ. თურემ აძლევენ.

• გზ. „რე. ხვ. ჯ.“-ი ამბობს, მართალია ის ხმა, რომ ამ წლის გზულს გზათ სამინისტრო განიხილავს კავკასიის ქელხედ რკინის გზის გაუყვანის საქმესა. გაზვის გაუყვანია, რომ ხსენებულ გზის გასაყვანად არსებობს ცალკე ამხანაგობა, რომელსაც მსურს იჯარით აიღოს ეს გზა 40 წლის ვადითაა.

• ოზურგეთი. წელს აქედან 5 ახალგაზდა წავიდა საფრანგეთს სასოფლო მეურნეობის შესასწავლად. ოთხი მათგანი აქაურის ვაჭრების შეიღები არიან. (ანოვ. ოზოზ.)

• გზ. „ნოვ. ოზოზ.“ ატყობინებენ ქ. ნოვოროსიისკლადან, რომ

შავის ზღვის პირის გუბერნიის აღმინსტრატორი შუამდგომლობს სოკისა, ტუაშესა და სოფ. გელენჯიკს და არსებულ იქნას ორ-კლასიანი ნორმალური სასწავლებლები ამ გუბერნიისაში წერა-კითხვის გასავრცელებლად.

• კავკასიის საფლო-სამეურნეო კომიტეტის განკარგულებით არსებობს თელავის მხარეში ამერიკულის ვაზის სანერგე იმ ხორბით, რომ გავრცელდეს კახეთს ეს ვაზი, რომელსაც სხვა-ღ სხვა ავადმყოფობა წაყლებდა ჰქნებოდა, ვიდრე ჩვენებურს ვაზს, ამხანაგურს გამგელორორც აფუფურ, სწერს, დანიშნულ იქნებოდა რაკის საფლო-სამეურნეო დასის ექსპერტი აგრონომი ა. ს. ფირალოვი.

• კვირას, 21 სექტემბერს, სალამოს 5 1/2 საათზედ ხელმოწივი იმპერატორცა მარია თეოდორეს ასული უავგუსტოვისი უფლებების დიდის მითარის მიხედვით აღესაძრეს ძის და დიდი მთავრისა ოლგა ალექსანდრის ასულითგან „გოგორგი ძლიერა მოსილი“ ჯგუფისათვის გემით ბათუმში მომზადება. მათ უღიღებულესობას ახლდნენ გენერალ-ალიუტანტი თავად ბარიანსკი, სვედ ქალი ოპერატორისა და სასახლის ექიმი ელიამინოვი. გემის მოსყლისათვისავე ბათუმის ციხიდან ხარბანები დას-

ფალეტონი

სასოფლო-სამეურნეო და სამრავალლო ბაიოტონა კიბუხი

(საკუთარის კარგობსდნობისათვის)

II*)

საზოგადო განყოფილება.

I უშიჯარესი ფარდული არე დაფაროკა და საქარხნო განყოფილება.

ეს განყოფილება, მართალი გითხრა, თავისი ხასიათითა და მოწყობილობით საქმეობაჟს უფრო წააგავს, ვიდრე გამოფენის ნაწილს ამ შერბაში ყველა და ყველაფერია. შესანიშნავი და ყურადღების მისაკცევი მინიც და მინიც არაფერია არ არის. მთელს შერბაში ყველაზედ უფრო ლამაზად მორთულ-მოწყობილია თიარის მანუფაქტურის საზოგადოების ფარდული. გამოფენილი იქნას ნიშნუშები ფაბრიკის საუკეთესო ნაწარმოებისა. ამასთანავე გვერდით უღვიანა შუაფები სხვა-და-სხვა მანუფაქტურის ფაბრიკის პატარანებს; მათთანთებრ, თავად სანგუეკოს. თავ. სანგუეკოს ფაბრიკა ვოლონის გუბერნიის იმყოფება და შესანიშნავი როგორც ნაწარმოებისა, აგრეთვე სამავალითა წეს-რიგით მომუშავეთა შორის უბრალო მუშათა საკეთილდლო განკარგულებანთ. სანგუეკოს ფაბრიკაში ათას აცხუდ

მეტე მუშაობს წლიურად მარტო ფაბრიკაში. თავისი შავის პირდაპირ ღდას ამ გვერდამდე მორთული მანუფაქტურის საწარმო ბარიშნიკოვისა. ბარიშნიკოვის ფაბრიკაც არა ნაკლებ ყურადღების ღირსია. ეს ფაბრიკა გაიშარა 1840 წ. ჩინიგოვის გუბერნიისაში, ახლაღებს, მანუფაქტურის გარდა, მატლის მამბის. ადგილას მუშაობს მულამ 700 კაცი და 250 ქალი, მუშები თითქმის ყველანი ქაქარნივე მკვიდრნი არიან. მუშაობა 13 საათს არ აღემატება. იქვე სასწავლებელი არსებობს ბარიშნიკოვის ხანჯით, აგრეთვე 20 საწოლიანი საავადმყოფო, ფაბრიკისთვის გამართულია სანანის, აგურის ქარხნები, წყლის წიქელი და სხვა. პირველ-წლიე ამხადებენ ერთ მილიონის ნაქსავს და 300,000 მან. ბამბულს. ყველა უშიჯარესი ქალაქში განყოფილება აქვს.

კოტა დშორებით სიგომეზედ ჩაწერივებული სხვა-და-სხვა პარფუემერების ნაწარმოებნი, რომელთაც ჩვენს საზოგადოებაც იცნობს: რღლე, ბროკარი, სოუ და სხვა. რღლეს ფარდული მშენებელი რამ არის. სირცხვილი იქნებოდა, ისეთ ფირმის უფრო მცირე რამ წარმოედგინა. მეორე ალავას შესანიშნავ აფეთქარ—პროფიტოთა გამოგონილი და ისე დაგზადებული სხვა-და-სხვა საშუალებანი გამოუგონილი. ამთში პირველი ადგილი უჭირავს ოსტროუმოვს და მარკინჩის. ამ უქანსენელს თავისი ლაბორატორიდან წარმოედგინა

ყველაფერი, რითაც ერთი დიდი შავი დასეს. ეს შავი სიდიდით და სიმდიდრით ყველას ანტრესესებს. მარჯვენე ერთ წყობაზედ დაღვებული მუსიკის ფაბრიკების ნაწარმოებნი: როლიშები და სხვა ამ გვერდი. აქ ყველა შესანიშნავ მეფარეკეთა გვარს ჰქობხულობთ, მაგრამ არა ჩვეულებრივი არც ერთს არა წარმოედგინა. ამთ შორის ი. კორდის (კიევის მეფარეკის) უღვიანა საზღვარ გართობად ჩამოტანილი ელექტრონის რაიაა, ე. ო. ამ როლიშედ მიმბული ელექტრონის მგებულნი, რომელიც ელექტრონის სადგურიდან არის გამოყვანილი და ამის ძალით შიგ როლიშში განგებ ამისთვის ჩადებული თელანი გაშლილი ქაღალდი მოდის მოძრაობაში, ეს მოძრაობა არხვეს თელეს და მუსიკის ხმა მოდის. ამავროლიშე მსოფლის ხელთათვა დაუტყრას.

ოქრო-ვერცხლის ნივთიულობა ბვერს მეფარეკესა აქვს მოტანილი სხვა-და-სხვა კუთხიდან. ამთში ზოგი შესანიშნავ ხელთათვის ნივთია და თან ძვირი; მაგალითად ერთი თასი ვერცხლ-ოქრო ნარევი ღირს 3,000 მანეთზედ მეტი. ამ განყოფილებაში ასხადებოს საწარმოების ურეკია, ა. თუშუკოვს მშენებრის ხელოვნება ვერცხლ-ოქროს ჩამოტრანი, რომელთა ფასი 50 კაპ. 150 მანათამდის ღდას. აქ არის ორ-შუშინი სამღნე, რომელსაც აფსესებს 110 მან., სასურათ—75 მან. და სხვა რამე-რამე, აგრეთვე სუფრის მოსარ-

თავი. ყველას ნივთების სიფაქიზე აშინებს, გარდა ამისა, ფსებეც დიდი თელავია დალოცვილის შვილს. მუსელო კარებთან კვეცილი და მაგიად მოწყობილია ხის ყუთებით, ღამბაქებით და სხვ. ნივთებით, რომელზედაც ცეცხლით ამიშვარია სურათები, ასოები და სხვა ამგვარი. ყველა ეს ყურე-მუნჯთა სახელმწიფო ნაწილია. ყურე-მუნჯთა სახელმწიფო ბ. ა. სტარენისკია დიდი ხანია არსებობს და საზოგადო პატრესეცეც დაუმსახურებია. ნივთები ყურე-მუნჯი ჰყლის.

დაფარეკის განყოფილების გამომწვენილი რუსეთის თითქმის ყველა კუთხიდან არიან ჩამოტრანი. საზოგადო საფარეკო ნაწილი ყველაზედ ნაკლებად იზიდავს ყურადღებას.

საზოგადო განყოფილება.

საზოგადო განყოფილებას ეხახან, მაგრამ რაღაც მიზეზების გამო თუ-თნეს და სხვა არა საკვებ-სისხელ ნივთების ამოყვანა თავი. ამ განყოფილებას დაქვრილი იქვს ორნი დიდი ცალკე-ცალკე აგებული შენობა. პირველი შენობაში არის სასწავლები, შინკარ, ტვირთიულობა ძებებები და სხვა ამგვარი; მეორეში—ფეკილი სხვა-და-სხვა წიქელიები-ჩვედ მოტანილი, თევზიულობა, სამდრო წყლები, ზეთი და თამბაქო. პირველი ნაწილი.—ყირიმიდგან გამოუგზავნია ღვიწის ნიშნუშები უგამათლებულეს აფავს ქ. გორაკოვის.

გორაკოვისმამულს ეწოდება „არხედ რესე“ ფეოდოსია და იალტას შუა. მამული სულ 225 დესეტინაა, 75 დესეტია ზედ მარტო ვენახი გაშენებული. ვენახი აქ მშენებრად ჰხარობს. წლიურად თითო დესეტინაზედ მოიღებ 204 ვედრა ღვინო. ღვინის შემდგე ბარჩინილს ღვინის საწარმის სახელდ ქარხანაში ჰგაზენის არაყის გამოსადგვლად. ღვინოები სხვა და-სხვა ვეკარი აქვს.

ჩვენი გაზურა ღვინოც არის იქვე. იოსებ ბაქუნდის საკუთარი ღვინო, ჩინებულად მორთული შავი იქვს დადამბული. შავი შესგებდა ორის ნაწილისადან, შუაში ცალიერი ადგილი იქვს დატოვებული კაცის სადგომად. ორივე ნაწილი ავსებულია მევერვარ კახურ ღვინოებით საკუთარი მანულებიდან. შავის შუშაანზედ გამოფენილი აქვს ფორტაგიული სურათები კახეთში გადაღებული: 1) ჩვენებურ ვენახში ყურძნის კრეფა; 2) მტრეველთა სადილი მარანში და 3) ღვინის ნაწილს. ეს სურათები დღეს ღვინოს აძლევს ისედაც კონტრად მორთულს შავს. ამ შავს მიუღეს ღვინის განყოფილებით მეორე ადგილი უჭირავს. ი. ბაქუნდის ძეს ღვინო საზოგადოების დღად მოსწონს. ი. ბაქუნდის რწმუნებულს ე. დლოპერიძეს შემთხვევა მიეცა თავისი ღვინო მეწარმეობის მიხსტრის ერთობლივისათვის, რომელმაც გაანჯა, დავერდა და დღად მოიწონა. გამოკითხა დაწერილებით საკუთარ ღვინის წარმოების მიმდ-

*) ი. ა. ივერია № 187 და 193.

არა ჭდას. სამიხდის მისხნადს და-
ტვის მისხნი ის არის, რომ აქვე
გაგვიხსნა ფულის შემადის სხვა სხისარა
არავითარი არა ჭქო.

ღინის მოსავალი წელს ჭქო შარ-
შისდღესად ბეჭად უმცირესია, შარ-
შის რომ გუჯის სხეთის ჩაგვის მეტრს
არ მოსვლია, წელს ამის ომობა და-
ათია ჩაგვი მისხნადს; შარშის თუ
ჩაგვი ტუფალისში ორ მანეთს—თორ-
მეტს აბასს ამგებდნენ და კიდევ გერ-
ქმ მოსვლიდნენ, წელს-გამათადარე არა-
ვინ არის შედეგად. ეს სისამიხრო
მოკვლას მითა ახსნება, რომ შარშის
გამათადარე იყო, გუნსა კვირტ-
შივე მოსვლა და წელს-გამათადარე გე-
ლამ და სისამიხროსა გასაფხულა მო-
კვლას ნდრისა და ომის წამლობა ჭქო
უგანსაგებდა გუჯისმეც შემობად; ეს
წამლობა რომ არ შემოკლებოთ ჭქო, ეს-
ად ფილქაქვისისაგან გუნსაში სრულად
დავრ იქნებოდა.

სოფელა ღვინისა და და ვეიოლი-
დაც ოსუქტის ვერსას საშობრეზად
იქნება და დახსნისაგან უკეთეს
სის ქობისაგან, ეს შეადის წელს წინად
ეს სოფელა ერთი მიჯაწილად და მო-
წუშებული სოფელთაგან იყო, დღეს-
ცოცხად გამოფხვნილია ოსუქტის
აქ არსებობს მეორე ველისაგან სამსა-
გულელო გუჯისსა საშობრეზო სოფლად,
რომელიც ბნ ნაყო მიჯაწილისა წელს-
ობით იქნის დასრულებული, ამ სისაწვლე-
ლას ერთადერთი ნაჯად აქმდის ეს
იყო, რომ რაგანას გალობას მდობრე
მისწავლება არა ჭქვად; ესაგან-
შირეგანად სექტორშიდაცან, უფროს მის-
წვლელებად დამანაშის ხონის სამსაწვ-
ლებელ სემინარიაში უკრის დასაწყრე
ზოგად ნაყო აზნაინაში, რომელიც გა-
ლობა საფუქვლისაგან იდგის. ამგან,
რომ ეს პეტროსისა მუშაკი თავისს
მალ-ღვინს არ დაშორებს და ამ მოკ-
ლე დროში შეჭობს ქართულს გალობას
გაგვიგონებს.

14 სექტემბერს აქ ერთი სამწესრო
ამბავი მოხდა. ერთი აქაურს გუჯის,
გერად წაგვიბრძოეს, მიღად სხელ-
კანთას თავისის აუგუყულებობა და-
წვს; ამისთანავე დაწვა ათი მძრი სი-
მანად, წელს სისწრა და ომობა ბათ-
მანი ღვინისა. სისწრა და, წვრად-შეადის
პეტროსის მანერე არ იყო.

ფარცხანელი

რუსეთი

მიწად მოქმედების სამინისტროს
საქობრივ უწყებას აძლიარს ხოლმე
მიმავალ წლადგან საშუალოდ გლენ-
კაცთ, რომელნიც ხელს შეუწყობენ
სოფლის მეურნეობის წარმოებას.
სამუშაოდ მიეცემა ფული, თესულ
ულობა, სამუშაო იარაღები და სხვა-
ნი.

პირველ ნომერადგან შემო-
ღებულ იქმნება გარდასახდის ახლო
ნუსხა ნაგვის ყოველნაირ სხვით გა-
დატან-გადმოტანისათვის რუსეთის
კრივის გზებზედ.

სახელმწიფო გარდასახდის საქ-
მეში ცვილებათა შემოღების პრა-
ქტიკა უკვე დაუმთავრებია ფინანსთა
სამინისტროს და ამ დღეებში გარ-
დასცემს სახელმწიფო საქმის მისდა
განსახილველად.

პეტერბურგში არსდება სსოფ-
ლო სამეურნეო ამხანაგობა ტუნე-
კოსთა. ძირითად თანად ამხანაგო-
ბას 500,000 მან. ექმება, 10,000
პაისა. ამხანაგობის წევრად ყოფნა
შეუძლებს როგორც საქციალურად
განათლებულ სოფლის მეურნეთ,
აგრეთვე იმთაც, რომელნიც რითი-
მეც მოწაწულებობს იღებენ სოფლის
მეურნეობაში.

სამთო ისტიტუტის საქმის
ცნობა მისვლია საარტილერიო სას-
წავლებლის უფროსისაგან, რომ

ახლაგზდანი, რომელნიც სამეურნეო
ვაშლის დროს მიიღებენ საშობრე-
თიკო სავსებში არა ნაკლებ 8 წინ-
ნისა, მიღებულ იქმნება საარტი-
ლერიო სასწავლებელში გამოუცდ-
ელიად.

პეტერბურგის მხატვართა საზო-
გადოება ამბობს გამართოს საერთო
გამოფენა სურათებისა. გამოფენა
დაიწყება მიმდინარე წლის შემოდ-
გომას.

დედათა სამკურნალო ინსტი-
ტუტს ამ კაზდ ერთი შესამწევი
მედიკინა უნდა მოსვლიდეს. ქ-
ნეოლოვისას კიდევდები ინსტიტუ-
ტისათვის 6,000 მან., რომლის სა-
რგებლითაც უნდა აღიზარდოს ქ-
რიაზანს, ან რიაზანის გუბერნიის
დაბალმდებლობის კაზი.

ფინანსთა სამინისტროს სავან-
გებო კომისია, რომელიც დანიშნუ-
ლია თამბაკის შესახების კანონდ-
ებულების განსახილველად, განიხი-
ლავს თურმე აგრეთვე თამბაკის
წარმოებელთა შუალედობლობას,
რომლითაც იხირი დაშპრებას სთ-
ბიანენ მთავრობას თამბაკის საზღ-
ვარგარეთ გატანის საქმის გერო-
ვანდ მოსაწყობად.

გზათა მინისტრმა ბრძანება და-
უგზავნა რკინის გზების უფროსებს;
დირექტორებს და გამგებელთ, რომ
ჯეროვანი ყურადღება მიექციონ ყო-
ველ თქვენდამი მიმართულ სარე-
ველ და საქმის გარემოება გამოიკ-
ვლიეთ.

შინაგან საქმეთა სამინისტრო აიო-
რობს იმგვარი ტრანსაკციული შემო-
ღობს და სამინისტროს ქვედებდებე დაწე-
სებულებათა მოხელეებისათვის, რო-
გორსაც ატარებენ სასამართლოებში-
სა და საუფლისწულო დაწესებულე-
ბათა მოხელეებში.

უცხოეთი

გაბაჩინაძე

გაბაჩინაძე უცხოეთში წინადაც
გვერდნა მოხსენებულ, მხატვრული
მეტად უწყაყოფილო მიგება სა-
ხელმწიფოთა მიერ გადაწყვეტილ ზე-
ვის პირველ-დაწყებით პრაქტიკა. სა-
ბერძნეთის გაზუბებმა ერთხმად დი-
წყეს იმის წინააღმდეგ ლაპარაკი, ბე-
ვირი იმასაც ამბობდა, რომ მთავრო-
ბამ უნდა უარ-პყოს ეს პირობანი
და თუ საჭირო იქნება, იმი განა-
ახლოს. ამევე აზრის იყო საბერძ-
ნეთის ერის უმეტესობა, მაგრამ მხო-
ლოდ პირველ ხანს. დრო და ხანი
რომ გვიდა და ბერძნები თავიერი
სახელმწიფოს გაჭირვებულ მდგომა-
რობას დაუკვირდნენ აშკარად დი-
ნახეს, რომ იძულებულნი არიან მო-
ილოს სახელმწიფოთა წინადაცება. მარ-
თალია, მადლიერი არც ესელო არიან
ამ პირობისა, მაგრამ ხელახლა შეი-
არაღებისა და იმის შესახებ ღირა-
ფერს ამბობენ. აი, მაგალითად, დე-
პუტეტი რის ატყობინებენ პავსის სა-
ავტენტო ათინიკა: „ათინის საზო-
გადოება თუქცა ჯერ კიდევ უწყაყო-
ფილოა ზავის პირველ-დაწყებით პი-
რობებისა, მაგრამ მინც თანახმა
იგი მიიღოს. ყველოსათვის აშკარა
იქმნება, რომ სხვა გზა და სხვა სა-
ბერძნეთის არა აქცო. ამევე აზრისა-
რი არიან საბერძნეთში ყველგანაო.
გაზ. „Asly“ დებეში შეეცხობს
პროვიციაში მცხოვრებელთა ზავის
პირობების შესახებ და თუქცა მად-
რიელი არიან არ არის, მაგრამ ყვე-
ლა იძულებულია დათანხმებას, რად-
განაც დარწმუნებულნი არიან, რომ
საბერძნეთი უფროებით თუ არ წა-
გებეს, არაფერს მოიგებსო.“

აშხარია

აშხარიაში ესელო მხო-
ლოდ მინისტრ პრეზიდენტის ბაღენს

და 97 გირე. წყალი. ეს საშუალებ-
ბანი კოკორების გამოღობის უნდა
ასხროთ ხეს.

მებლე კრისტერის საკუთარი ფარ-
დელი აქვს აგებულ. კრისტერი კი-
ვეელი მებლეა. ამ ბაღონს შესანიშ-
ნავი ბაღები აქვს სხვა-და-სხვაგან სამ
აღგებს. ყველა ბაღების სიგრეც შე-
ადგენს 138 დესეტანის. უფთავიყო-
ყურადღება მიქციული აქვს ხეილი-
ბისა და სასარგებლო ხეების გაშენე-
ბისა ფარდელის წინ თავისის ბაღის
პაწია ნიმუში აქვს გაშენებული, ხუ-
თის საგენის სიგრეცზედ.

კრისტერის ქვემოთ ვრცელი აღ-
გილი უჭირავთ კერძო კაცთა და
საზოგადო სასწავლებლებსაც. საუც-
ხოვოდ არის საერთოდ მოლომებზე-
ლი ეს პატარა მიდამო. აქა შინახე-
ყველა ხეხილის ნიმუში, თითქმის
ყველა კუთხიდან ჩამოტანის. მის-
წვლებლის პატარა ბაღებს გამოფე-
ნაზედ თავს დასტრიალებენ და უე-
ლიან მოსწავლეები.

ჩერკასის სახელმწიფო მამულების
მმართველობას აქვს დარეგული-
ლი ხეების ნიმუშები, რომელნიც
გაშენებული აქვს თავის მამულში
განსაკუთრებით ხალხისთვის დასამ-
რებლიად. ამ დაწყებულების სავან-
გებო მამულადგან მსურველი შეუძ-
ლიან იყილოს სხვა-და-სხვა ნორჩი
ნერგებიც. ე. ბალაშვი (კიევის გუ-
ბერნი) აწიგნებს საშავლოთად გაყე-
თებულს კვლას და განმარტავს, რო-
გორ უნდა მოვლი და დაშავდება

კნელი მ შტოვი. საპირი წინაში
მეზარბ მინც კორად ახე შეხებუ-
ლი და ამშენებს ხილებით მორთულ
გრძელს მდგან. ამევე განყოფილე-
ბაში ცალკე მდგაზედ მოითავსებ-
ლია რომდენსამე საშენურთა დაბალ
სასწავლებლის წაწარმოები, რომელი
ში მოლოდ იმითა შეხანაშნავი,
რომ მოსწავლეების ნაკეთობა. ბერის
ყვავილები წარმოუღებია.

ერთ დღის ხის შტოზედ აქა-იქ
მიგარებულთა ვანგებ გაეყვებული
ბიგებები მანე შეკრების მომსახობ ფრ-
ნეკლებსათვის. ბუდეები უზარალო ხი-
საა 1/2, 1/3 ადლის სიმაღლე აქვს,
გარშემო ხის კანი აქვს შემორტყმუ-
ლი. ბუდეები დანიშნულია ზუსსა,
კიოტასთვის, ტყის მტრებისთვის და
სხვ. ამასთანვე გამოფენილია ბნ
რისპიოვის რედეგირი წიგნაკი: „Ох-
рана насъомоядныхъ птицъ, какъ
способъ къ истреблению вредныхъ
насъомыхъ“.

მხლობილი არის ვერობრების
აპპარატი (ამას ჩენი საზოგადოება
იცივნებს). აპპარატზედ მიუღებულთა
დაბეჭდული ქაღალდი. მისი მანაშრა
შეკვება მანე შეკრების მომსახობას სა-
განს. ამის ავტორიუ ბნი ისიპოვი,
ოსიპოვი შემდეგ სიიხეს ურცხე
ყველის მანე შეკრების მომსახობ-
ლოდ.

I. ნათის კუფლისა ჩრჩილისა და
სხვ. ხის კანზე გაიწინ მანე მწე-
რების მომსახობად. უნდა აიღოთ
6 შტოვი ნათი, 1/2 შ. საპირი,
1 გირე. შაბიანი, 2 გირე. სოდა

რადღებოა, მაგრამ ამის ვინ აქცივს
ყურადღებას იმეგ გარეგანი გვიან-
ტრეტესებს და არა შინაარსი საქმისა.

III

ბაღისობა

ბაღისობის გამოფენაზედ აქვს
დათმობილი განსაკუთრებული ვან-
ყოფილება, შესთავილი მოზრდილი
შენობა შესამწევე ადგილს აქვე გენ-
გებ მეურნეობის ამ დარგისთვის და-
ქერილი თითქმის ერთი ქვეყა მიწა
ხეილივით და სხვა ხეების ნიმუშე-
ლით არის გაშენებული. როგორც
პირველში, აგრეთვე მეორეში მხო-
ლოდ გამოფენისთვის დანიშნებულნი
ხილი, ხეხილი და ხეები არის.

ნაწარმოები გამოგზავნილია ოდეს-
სიდან, ეკატერინოდარიდან, ვარ-
შაივიდან და სხვ. ტულის გუბერნიი-
დან პრობოროვის წარმოდგენილი
აქვს ჩინებული და მზადდებული ვან-
ბარი ხილი და საზოგადოდ სასარგ-
ელოში სახმარი სარტებები: კარტო-
ფილი, ოხრაბუმი და სხვა მრავალი.
შესანიშნავია შეინზონის (ოდესსა)
ბაღიდან ჩამოტანილი ხილი, სხვათა
შორის, აქვს აბამი „ლორდ და პლ-
ეზუზ“-ი, ამისი პატრო კრითი ატამი
იწონს 2 გირეანქანის. ამ ჯიშის
აბამი ამ უკანასკნელ ხანში ვრცელ-
დება რუსეთში, პირველად ბ. შეინ-
ზონს შემოუღია. აბამი საგვიანოა
და სხეობთან შედარებით მინც და
მინც არ ეწინა პარის ცვილები-
ნა, ყომილებაც მშენებრივი ყურდ-
ენია გამოგზავნილი. თუქცა უკანას-

დამკვირვებელი

ჩვენი ზეგნულობა დღემდე მამარსუ-ლი, როგორც ვაჟი ნაწარმად; ავი თავისით არ იმეორებს, თუ არავენი დაქვემდებარება.

რუკმურტი

გინდ სხვათა ქნას არ შეიწყალოს, ის თავისისასვე გვერს გაჯავებს.

გიორგი

სარწმუნოება ამისათვის არსებობს, რომ ბაწერებმა აღმოაჩინეს; სმარად-გი ისე მოსჯება ხალხზე, რომ ავი ბა-წერებმა გაჯავას სივარებს და ასაწრ-დალავს.

მონტენი

შურნალ-გაზეთობიდან

(ამოკრებილი ამბები)

მოდრ ხანი არ არის, რაც ჩვენს ვაზეთში მოხსენებულ იყო, რომ ამერიკაში დიანა სხმარობენ სამეტროპოლიტო გამოკვლევებისთვის. ისიც ეს თქვენი, რომ ამ დიანის შეწყობის ამერიკელნი ქალაქის სურათს იღებენ, დიანის მიმდებარე ვილტორა-ფიის მანქანა; მაშინ რომ ავი დიანა, კაცი მათელს გამოიწვევს და მანქანა იმ წამსვე ქალაქის სურათს გადაიღებს. საზოგადოდ ამ ქმად ძლიერ ბეჭერნი სცდილობენ პაერში სადგომი მანქანა მოიგონონ და შე-საძლებელად არის, რომ ასეთი მანქანა ძლიერ მალე იქნება მოგონილი, ჩვენ მოხსენებული გვემდებ, რომ პრაფესორმა ლენგლიმ გამოიგონა და გააეთვა კოდეტ პატარა სანდოში მანქანა, რომელიც პა-ერში დაიწყო, ასეთივე მანქანა გააკეთა ტულსონში ბარლ რივე, მაგრამ იმის მან-ქანა პაერში გადაბრუნდა და ჩამოვარდა. უფრო ცუდი დღე დასდვა ბერლინის პრო-ფესორის ველფერტს, რომელმაც გააკეთა პაერში სადგომი მანქანა ბერლინში, თითო-თითო აფრინდა ამ მანქანით პაერში, მაგრამ პაერის ტყეში ცხდომილი და, პრაფესორმა და მისი თანაშემწე დაიღუპნენ. ესლა და მტკიცდა, რომ საზოგადო ველფერტს თვის მიერ მოგონილი მანქანის გაქვთებაზედ სულ დახარჯა, რაც საზოგადოებრივი ჰქონდა და ამიტომ გახდა მანქანით პაერში ახლა, ან დღევანდელი, ან ჩემსა გაგიტარა, ასევე დაიღუპა ამ ორის წლის წინად ფრანგი ლოლინტი, საზოგადოდ უნდა ესთქვათ, რომ ამ მანქანის მოგონებში ბეჭერი თანა-ში და თავდადებული კაცი უნდაყოფდო გამოვალა წუთის-სიღვიფრს. ესლა გერმანე-ლებს შეუძლიათ იამაგონ, რადგანაც ერთ-მა გერმანელმა აფიკურმა პარსეკელმა გა-მოიგონა პაერში სადგომი მანქანა, რომელიც ერთსა და იმავე დროს წარმოადგენს ფრანსს და პერსონალს, მართლაც, პარსე-ველი ვერ დაიკვებებს იმითი, რომ იმისი მანქანა საუფეთესოდ და უნაყოფოდ იყოს. ვერ ერთი თავი და თავი ნაკლი ამ მანქანის ის გაზღვი, რომ უმეტესად მათელსად უნ-და იყოს მიმდებელი. მეორეც ისა, რომ მანქანა იმით ვერ წავა, საითაც კაცს მანქანა. ეს მანქანა მხოლოდ მაშინად ადის პაერში, ეს ორი დიდი ნაკლი აქვს ამ მან-ქანას, მაგრამ სხვაფერადი ძლიერ გამოსა-დგენია, პარსეკელს მწყდარია და ამიტომ საკვირველიც არ არის, რომ მისს მიერ გამოგონილი მანქანა უფრო შედარებითაა არის გაზომადი. აქამდე სამხედრო საქ-მეებისათვის მათელსად და მძლავრ პაერისტრე-ტებსა მძაბრობდნენ, მაგრამ პაერისტრე-ტი მხოლოდ ისეთს დროს არის გამოსადგენი, როდესაც პაერის სურათით არ იძიონ, თუ იმდენ ქარმა დაპაერა, პაერისტრეტი ერთს ალაგას ვეღარა სდგას და ჯარი ათამაშებს, ისიც ვაგონებენ, რომ დიდს სიძალადესად ითქმის მუდამ უზურებს ქარი და მანქან-დავე პაერისტრეტი ხან აქეთ წივდება და ხან იქით. დიდს ფრანს-კი პაერი ვიარაფერს და-ავლებს, პირითი ფრანს ვიარაფერს და იმას აქვს პაერში, პარსეკელმა პაერი-სტრეტი და ფრანს ერთმანერთს შეუერთა

და შეუთანხმდა. ეს ახალი მანქანა პაერისტრე-ტი არის და ფრანს, მანქანა ძლიერ ადვილად ადის მაშინ და იქ არ უნდა ქარმა დაუბრუნოს, ვერაფერს ავლებს და მანქანა ისე განიერებული, რომ შიგ მუხლს კაცს წყარატი შეუძლიან. ეჭვი არ არის, რომ ეს მანქანა დიდს სამხედროს გაუწყებს ჯარს ომის დროს, რადგანაც შესაძლებელი იქნება ამ მანქანით პაერში ასულმა კაცმა პაერის ბანაკი დათვალიეროს.

რაც შეეხება დამიანის დიდის ხნის სუ-რეთლის ასრულებას, პაერში ფრანსს, ეს მანქანა ვერაფრად გამოსადგენია, რადგანაც ისე მოწყობილი, რომ მარტო ერთს ალა-გას შეუძლიან გაჩერება, ამასთანავე მავ-თელსად არის დაბმული, თუ ვინცაბა და-მეთული გავსა, ან იმ ვინც დიხს ჩამო-ვარდება, ან არა და ვინ იცის, საით უჯრას თავი ქარმა.

ეს ქამად ასე ამბობენ, რომ ყველაზედ უფეთხი პაერში სადგომი მანქანა ამერიკე-ლი ინგურება მაქსიმამ გამოიგონა და კო-დეტაც აკეთებს ასეთს მანქანასა, მაქსიმის გარდა ამ ქამად ბევრი ინგურერი აკეთებს მანქანა სადგომი მანქანა, მაგრამ ვისი მანქანა გამოიგონება უფეთხი, ამას მომავალი გვი-ჩვენებს. ყველა გამოგონილი ხომ ასე ზე-ტრობს, სხვების მანქანას ჩემი სჯობი-ლია.

სასამართლონი მსმინენი

საქვე ყალბას გინაგნებასის სმარებას შესესება

22 იანვარს 1897 წლისას ტფი-ლისის ხმოსანმა ივანე მელიქოვმა იარაკებზედ იყიდა შეწერილობანი არტემ თოროზოვისაგან ნახევარი ფუთი ყველი, რომელმაც ეს ყველი ქალაქის გამგეობის მიერ ნიშნად-უსმსტილის ნახევარი ფუთისათი აუფინა, მელიქოვმა ეს ოც გირანქანა მან-ქანევე ქალაქის გამგეობაში გაგზავ-ნა თურმე. აქ შემოაწვიეს იგი და აღმოჩნდა, რომ არამც თუ დაწვეს, მისი დამა მანქანა არა ჰქონდა, მისხალიც აკლდა წონაში. ამის გამო თოროზოვი საპარალელნი იქნა მიტყუილი.

ტფილისის ოლქის სასამართლონი, განიხილა რა ეს საქმე 22 სექტემ-ბერს, ბრალდებული თოროზოვი და-მნაშვედ იქნა და გარდაუწყვეტა: ერთის თვით ციხეში დაბრუნება, ქალაქის სასარგებლოდ 10 მან. ვა-რდასდა და სამუდამოდ ვაჭრობის უფლებების ჩამოაღწევა. ყალბი ოც-გირანქანა იქე-კი ვინ და გაუქმებულ იქნას.

თეატრის მატიანე

„რიგოლტო“, ოპერა ვერდისა.

ორ შაბათს, 22 სექტემბერს სახელ-მწიფო თეატრში წარმოადგინეს „რი-გოლტო“, ვერდის ოპერა.

ეს ოპერა დაწერილია იმ ხანას, როცა ვერდი გატაცებული იყო ვა-ნერისა და მეფობების ახალის მი-მართლებით, თუმცა ჯერ-ჯერობით სარულია ვერდი განათლებული-ყო ძველის ტიპის იტალიურ ოპე-რების ფორმით. მოკლე რეჟისორში არს შევებებით ძველის და ახალს მიმართულებების ოპერების ავ-ტორია-ნობის გამოკვლევას, მხოლოდ მოკ-ლედ მოიგონებენ იმ ნიშნებს, რომ-ლებიც აშკარად ასხაფერებს საშუ-სიყო ცვლილებათა ხანის წინა და შემდეგ დაწერილ ოპერებს. ცვლი-ლებათა წინ იტალიის კომპოზიტორ-ებში მისდევდნენ მხოლოდ ვერდელ

წოდებულ კანტილენას, ტბილ-პანეს; გულის ვარამი და შევიარე-ბულითა ტრიოლოვმა, სასოწარკვეთი-ლებში მიყოფ კაცის ბოლომ და სი-მოივნების დიდინი იხატებოდა, სუ-რათდებოდა ერთნაირის ტკიბილის მელიკოთა; დრამის შინაარსისა და მის მუსიკალურ განხილვის შე-თანხმება როდი ჰქონდა აღინდელ ოპერებს დედა-ახალად. დაიგარე-ულ ორკესტრი ასრულებდა სულ უბრალო აკკომპანიმენტს და თა-ვისი საკადრისი ადგილი არ ეკო-რა. ამიტომ ძველი ოპერა თუ-მცა ასიამოვნებს კაცს თავი-ის ტკიბილის მელიკოთი, მაგრამ გულს არა ხვდება, სულს ვერ ამა-ლებს და ამიტომ ვერ ასრულებს იმ დანიშნულებას, რომელიც ამ ჩვენ-დროს წილად ჰხვდა მუსიკას ყველა განათლებულ-განვითარებულ ერთა შორის.

„რიგოლტო“, როგორც ზვე-თაც ვთქვი, ეკუთვნის იმ ხანას, როდესაც ვერდის შეიგრა ნაკი ძველის მიმართულების ოპერებისა და შეუდგა იმ აზრის განხორციელე-ბას, რომელიც თავის კომპოზიცი-ებში დაიწყო აღინდინდნენ ვა-ნერის მიერ დაწერილი, ე. ი. მსურე-შეთანხმებინა დრამატული შინაარ-სი მუსიკალურ დასურათებისათ. მა-გრამ გამოჩენილმა მისტრომ ერთ-მა-ზედ უფო ვერ ავღო ძველი „რე-სი და სჯული“ და ამიტომ ამ ოპერა-ში რიგოლტოს დრამატული პარ-ტიის მუსიკალურ დასურათებისათ-ერთად შეხედებენ იმისთანა ადგი-ლებს, როგორც არის, მაგალითად, კვარტეტი მხოლოდ მოქმედებაში. ბარ-ს-მთელი რიგოლტო, მისი მოტე-უვებული ქალი, გარყვნილი ჰერცო-გი და მისი ახალი საყვარელი მძღე-რიანი ერთნაირად ერთსა და იმავე მი-ზრითს. ვანა ვითრება, რომ სი-ყვარული და სიძულილი, პატრიარხის გულის ვარამი და გარყვნილის კაცის ბოღვა ყველა ერთსა და იმავე სი-ტყუებით გამოიხატოს, მისი აზრის მუსიკით დასურათდეს?!

ლიბრეტო ამ ოპერისა ვაღმოკ-თებული ვიქტორ ჰუგის ცნობილი დამოადგან: „le rai samuse“.

ამ ოპერაში მიიღეს მონაწილეო-ბა ქე-მა ბაბაინმა (ჯილდა) ბენე-კიონისმა (ჰერცოგი), ბენე ვინოვ-რადოვმა (რიგოლტო), ბენე ვაგე-ენკომ (მონტერონი) და სხვ.

ქე-მა ბაბაინის ტკიბილი ლირიკუ-ლი სიზარაო და შესაფერი მიხევა-მოხევა, თანაში ჩვეულებების შეცდ-ბლავად საზოგადოებას. ცოტა მტკი-უნად რომ სცოდნადა თავისი პარ-ტიცა, ეს არტისტო-ქალი საუკეთესო-აჯილდას წარმოვიდგინე. ხან ვა-რძობივი ტაშის ცემა გამოიწვია არ-ტისტმა მთავრ მოქმედებაში გო-რკოვანამ გამოქმედების შეცდ-ბე-ლოვნურის ნახვლივ ხმის რაკრ-ტით დაბრუნებულ სიმღერისა გამო. ბენე ვინოვრადოვი ამ სეზონში პირვე-ლიად გამოვიდა იმისთანა ძველს პარ-ტიცაში, როგორც არის რიგო-ლტოს პარტიცა. მშვენიერი ბ-რიტონი, რომელიც ხმა მიაღ-მდგირს დროს ემსგავსება ტე-ნორის, და დეკორაციული არ-ტისტი ბენე ვინოვრადოვი სწო-რედ ყურადღების ღირსია. შემე-

ლუ და განვითარებული ხმა ნე-ბას აძლევდა არტისტს სიმღერის მხრივ საუკეთესოდ დასურათების რიგოლტოს პარტიცაში წყარობის მხარეებით. კი. საწყინობა მხოლოდ, რომ არტისტმა თანაში მხრივ სრუ-ლად ვერ დაგვატყაფილა რიგო-ლტოს წარმოადგენით. მისი რიგო-ლტეტო მტელ დაგზავილებულ მასა-რად გამოვიდა.

ბენე კიონისის ხმა ლირიკული ტე-ნორია, სვემარისად სასიამოვნო კი-ლოსი. მინც და მინც ეს არტისტი თავისი არა-ძლიერის ხმითა და მძიმე თანაში ვერ ჩაითვლება „იტალიელ გამოჩენილ არტისტა“ შორის, რო-გორც გამოცხადებული იყო ვაზეთე-ბში.

საზოგადოდ წარმოადგენამ მწუხო-რად ჩაიარა.

ახალი წიგნი

ჩვენ მივიღეთ ბ-ნ ჰ. კუინაძისა-გან გამოცემული „ქართლის ცხოვ-რება“, ვაღმოგვდილი ძველის ქარ-თის ცხოვრებებიდან, რომელიც და-ბეჭდეს ბროსება და ჩ. ზინბანო-მა 1849 წელს. ეს წიგნი გამოცე-მის რეულებად დაუყვია და ისე ჰაეჭვებს. ჯერ-ჯერობით გამოვიდა პირველი რეუელი, რომელიც შეი-ცავს 210 გვერდს შეთანა ზომისს და საქართველოს დაარსებლად ვა-ბრანდ ვაგოვასთანამდე მოყვანი-ლი. შემდეგ დაიბეჭდება მეორე და მესამე რეუელიც და ამ გვარად მთელი ქართლის ცხოვრება ვაღმო-ბეჭდება. აქამდე ეს წიგნი დიდად ძნელი საშოვნელი იყო მსურველი-სათვის და მისის მეორე გამოცემა-და დაბეჭდვისათვის. ჰ. კუინაძე სწორედ დიდის მაღლობის ღირსია. თითო რეუელი ეტირება 40 კაპ. პირველი

რეუელი ლამაზად და სუფთად არის გამოცემული.

წარმომადგენლის მიმართ

დღის მაღლობას ვეცხადებ ახლად კურს დასრულებულ სემინარის მოსწავლეს კიო-ლი კელენჯერის, რომელმაც მტის-მეტად დაშავდა და ხელის-მოჭრის სხვა-და-სხვა-თაგან სანი თანაში ფული შემოიროვა. ვა-რთვედ დღის მაღლობას ვეცხადებ იმით, რომ-მელოთაც არ დიშურეს თანაში თანაგრ-ნობა და ბნის კელენჯერისს ხელი მოუწყე-რეს.

ბანსხალუბანი

საპარის ამირაჟულ მავის სა-მნარხს ვაგზამოვა ამითი აცხადებს, რომ 1898 წ., თებერვლის ვასულს მსურველი შეუძლიათ იყიდონ შემე-დველი ვაგზანებ მასალა: 1) დამყენი ამერიკული ვაზეტი—ათასი 50 მან.; 2) დაუმყენი ფესვიანი ვაზეტი—ათასი 12 მან.; 3) ამერიკულ ვაზის სამყნობი ყლორტები—ათასი 7 მან. და 4) ნერგების ვასამრავლებლად—ათასი 3 მან. ამას ვარდა, ამავე წლის შემოდგომას ვაიყილება ერთის წლის დამყენი ხეხილი, სახელდობრ: ატის ხე, ქერაშობა, მსხლისა, ქიაი-ვისა და ბალოსა—10 კაპ. თითო. მცენარეულობისა და ნერგების შექმნის სურვილი უნდა გამოცხა-დებულ იქნას თავისი დროზე პირა-დად ან წყრილით. შუამუნა. მცენარეულობა ეძლევათ მარტო ქეთიანის ვაზეტრის მცხოვ-რებთ, სუბუბისა, ბათუბისა და ართ-ვინის ოლქების ვარდა.

(3-5-1)

Advertisement for A. A. Tutayeva's oil paints. It features two circular logos with portraits and the text 'A. A. TUTAYEVA' and 'MAKESHAPY IMPII N. SANOVA'. Below the logos is a large illustration of a wooden barrel with the text 'ИЗЪ ЗАВОДА А. А. ТУТАЕВА РАЗНЫЯ МАСЛЯНЫЯ КРАСКИ'. To the right of the barrel is a signature 'A. A. Tutayeva' and the text 'გ. ფ. ს. ვაშლიანი'. At the bottom, there is a section titled 'ქარხანა' (Factory) and 'ა. ა. თუთაგვისა' (A. A. Tutayeva), describing the quality and variety of their oil paints.